

College van beroep voor de examens

CBE2021-071
U2021/04088/MIC

Verzonden: 17 mei 2021

Zaak 2021-071

Datum uitspraak: 14 april 2021

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant,

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

I. PROCESVERLOOP

1. Bij brief d.d. 19 februari 2021 is namens de Commissie voor de examens (hierna: Commissie) aan appellant medegedeeld dat het door hem afgelegde online tentamen voor de cursus Staats- en bestuursrecht 1 (RS0502) d.d. 1 februari 2021 ongeldig werd verklaard, nu de Commissie heeft geconstateerd dat appellant tijdens het tentamen buiten beeld verdween, de hulpmiddelen niet correct heeft getoond en de oren en polsen niet heeft laten zien voor de camera.
2. Appellant heeft hiertegen beroep ingesteld per e-mail d.d. 22 februari 2021.
3. Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellant heeft aangegeven zijn beroep te willen doorzetten per e-mail d.d. 5 maart 2021.
4. Verweerster heeft een verweerschrift met de daarbij behorende bijlagen overgelegd.
5. Het College van Beroep voor de Examens (College) heeft het beroep van appellant behandeld in een openbare zitting op 14 april 2021 te Heerlen. Partijen is de mogelijkheid geboden (wegens COVID19) om virtueel deel te nemen aan de hoorzitting. Appellant heeft virtueel deelgenomen aan de zitting. Namens verweerster hebben mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris Commissie voor de examens en prof. dr. J. van Marle, voorzitter Commissie voor de examens virtueel deelgenomen aan de zitting.

II. MOTIVERING

1. Uit het verhandelde ter zitting en uit hetgeen door partijen in de overgelegde stukken naar voren is gebracht, is voor het College het volgende komen vast te staan.
2. Het beroep richt zich tegen de ongeldigverklaring van het online tentamen voor de cursus Staats- en bestuursrecht 1 (RS0502) d.d. 1 februari 2021, in het bijzonder tegen het standpunt dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het tentamen niet mogelijk is gebleken.
3. In algemene zin geeft appellant aan dat het ongeldig verklaren van zijn tentamen een disproportioneel besluit is gezien de omstandigheden van het geval. Naar mening van appellant heeft de Open Universiteit de geldende regels bij (online) proctoringtentamens onvoldoende duidelijk gecommuniceerd en studenten hier onvoldoende op gewezen. Appellant stelt dat de Open Universiteit tekort heeft geschoten in toezicht op de regels, als surveillanten slechts de mogelijkheid hebben om beelden achteraf te bekijken en niet tijdens het tentamen kunnen ingrijpen. Appellant geeft aan dat hij willens en wetens meermaals uit beeld verdween (en daarmee de regels heeft overtreden), maar dat hij zich hiertoe genoodzaakt zag wegens de dringende behoefte aan een toiletbezoek en om te zorgen voor meer belichting in de ruimte. Appellant heeft eerder een online proctoringtentamen afgelegd, waarbij hij ook uit beeld is verdwenen. Dit eerdere tentamen werd niet ongeldig verklaard, waardoor het naar mening van appellant willekeurig en inconsequent beleid is dat het onderhavige tentamen wel ongeldig werd verklaard. Daarnaast vindt appellant de wijze waarop de

regel met betrekking tot zichtbaarheid van de tentamenkandidaat gehandhaafd wordt bezwaarlijk. Appellant stelt dat toiletbezoek tijdens het tentamen getolereerd moet worden, te meer omdat de behoefte hieraan toeneemt door de spanning en zenuwen die bij een tentamen komen kijken. Het feit dat een surveillant niet kan controleren wat een student doet gedurende de tijd dat deze niet zichtbaar is, laat naar mening van appellant onverlet dat een toiletbezoek mogelijk zou moeten zijn. Ten aanzien van het uit beeld verdwijnen om voor meer belichting in de ruimte te zorgen, stelt appellant dat het hier slechts om enkele seconden gaat waarin hij niet zichtbaar was. Appellant vindt het niet redelijk dat dit wordt meegewogen.

Met betrekking tot het niet correct tonen van de hulpmiddelen, voert appellant aan dat hij heeft verondersteld dat het voldoende was wanneer deze hulpmiddelen zichtbaar waren op een leeg bureaublad tijdens de roomscan. Appellant was niet bekend met de regel dat hulpmiddelen zichtbaar moeten worden doorgebladerd voor de camera, hoewel hij erkent dat hij hiervan op de hoogte had kunnen zijn. Appellant stelt dat door enkel het online beschikbaar stellen van regels niet voldoende gewaarborgd kan worden dat studenten goed geïnformeerd zijn over geldende regelgeving. Appellant stelt tevens dat de regels niet voldoende vindbaar zijn en dat de hoeveelheid regels verwarrend is.

Appellant voert aan dat hij bij het eerder door hem gemaakte (online) proctoringtentamen de hulpmiddelen ook niet heeft doorgebladerd voor de camera. Hiervoor heeft appellant destijds geen ongeldigverklaring ontvangen, noch een waarschuwing dat hij zich niet aan de regels had gehouden. Ten aanzien van het niet tonen van de oren en polsen voor de camera, stelt appellant dat hij onvoldoende is geweest op deze regel en het belang van deze regel onvoldoende is benadrukt. Wederom verwijst appellant naar het eerder door hem gemaakte (online) proctoringtentamen. Tijdens dat tentamen heeft hij zijn oren en polsen niet getoond en achteraf geen ongeldigverklaring of waarschuwing ontvangen. Appellant stelt dat gedurende het onderhavige tentamen zijn oren en polsen zichtbaar moeten zijn geweest. Appellant heeft deze regel niet ter kwader trouw overtreden. Appellant is voorafgaand aan het tentamen niet geweest op de instructievideo, waarnaar de Commissie verwijst. De e-mail d.d. 25 januari 2021, die vooraf aan tentamenkandidaten gestuurd is, heeft appellant gezien, maar niet opgevat als een persoonlijke waarschuwing. De focus lag voor appellant op de voorbereiding van zijn tentamen, waarbij het vorige door hem gemaakte (online) proctoringtentamen als referentiekader gold.

4. In algemene zin stelt de Commissie, onder verwijzing naar artikel 4.8, onder f, van de OER, zich op het standpunt dat zij bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. De Commissie is van mening dat het (meermaals) buiten beeld verdwijnen surveillance van het tentamen onmogelijk maakte. Daarnaast heeft appellant de hulpmiddelen niet zichtbaar doorgebladerd en zijn oren en polsen niet voor de camera getoond. Deze factoren maken dat het vormen van een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden niet mogelijk is.

De Commissie benadrukt dat appellant niet wordt beschuldigd van fraude. Het ongeldig verklaren van een tentamen met behoud van tentamenkans is, gezien de geconstateerde onregelmatigheden bij het tentamen van appellant, de optie die het meest studentvriendelijk is.

De Commissie licht toe dat surveillance tijdens het tentamen niet mogelijk is, maar dat de geldende regelgeving en instructies in plaats daarvan bekend worden gemaakt via verschillende kanalen, zoals e-mail en de website van de Open Universiteit.

Met betrekking tot het uit beeld verdwijnen, betoogt de Commissie dat uit de "FAQ online groepstentamens", de Tentamen- en examenprocedures 5.2 onder c en in bijlage 8 van het Examenreglement en het document "voorkom ongeldigverklaring" (aangeboden onder andere via de tegel 'Online thuis tentamen') blijkt dat het uit beeld verdwijnen niet is toegestaan. Tevens is voor studenten een instructievideo beschikbaar via de tegel 'Online thuis tentamen', waarin studenten worden gewezen op het feit dat zij de kamer niet mogen verlaten tijdens het tentamen. In een e-mail die op 25 januari 2021 is verstuurd naar deelnemers aan de tentamenronde van februari, zijn studenten geadviseerd om de geldende instructies en regelgeving door te nemen voor het tentamen en de instructievideo te bekijken. Nu appellant uit beeld is verdwenen, heeft hij niet conform de instructies gehandeld. De Commissie licht toe dat de Commissie vele vormen van onregelmatigheden voorbij heeft zien komen. De Commissie heeft deze gevallen onderzocht en is gekomen tot een vast beleid. In verband met de hoge fraudegevoeligheid heeft de Commissie besloten de gevallen waarbij studenten niet zichtbaar zijn doordat zij buiten beeld verdwijnen, ongeldig te verklaren met behoud van de tentamenkans. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt. Appellant heeft willens en wetens de ruimte verlaten en daarmee gehandeld in strijd met de voorschriften.

- De Commissie verwijst naar de eerdergenoemde regelgeving, de instructievideo (aangeboden via de tegel 'Online thuintentamen') en de e-mail d.d. 25 januari 2021 voor de regelgeving en instructies rondom het zichtbaar doorbladeren van de hulpmiddelen en het tonen van polsen en oren. Appellant heeft willens en wetens tegen de instructies in gehandeld, nu hij noch de hulpmiddelen zichtbaar heeft doorgebladerd, noch zijn polsen en oren voor de camera heeft getoond.
5. Vooropgesteld dient te worden dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van de Commissie. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of zij genoegzaam is onderbouwd. Dit brengt mee dat, naast de hierboven aangegeven toetsing, de beslissing van de Commissie slechts voor vernietiging in aanmerking komt als er strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
 6. Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beoordeling in rechte stand kan houden.
 7. Voor het College is komen vast te staan dat appellant tijdens het online (proctoring)tentamen behorende bij de cursus Staats- en bestuursrecht 1 (RS0502) d.d. 1 februari 2021, enige tijd buiten beeld verdween alsook dat hij de hulpmiddelen niet zichtbaar heeft doorgebladerd en zijn oren en polsen niet voor de camera heeft getoond. Appellant heeft deze feiten niet ontkend.
 8. Het College overweegt dat volgens artikel 4.8, onder f, van de OER, de Commissie bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Het College overweegt voorts dat volgens het addendum bij de Algemene delen van de Onderwijs- en examenregeling 2020-2021 van de bacheloropleidingen en de masteropleidingen (versie 28-08-2020) herzien op 6 november 2020 (i.v.m. CBT- thuis), studenten zich strikt te dienen houden aan de genoemde instructies om te voorkomen dat een tentamen ongeldig wordt verklaard door de Commissie voor de examens. Uit het addendum volgt onder meer het volgende:
 - a. Indien de roomscan(s) niet volledig (altijd bureaublad, ruimte en hulpmiddelen tonen) of onduidelijk is/zijn, kan een tentamen door de Commissie voor de examens ongeldig worden verklaard.
 - b. Toiletgebruik tijdens het tentamen is niet toegestaan.
 - c. De student mag tijdens het tentamen gebruik maken van de voorgeschreven tentamenhulpmiddelen, deze moeten voorafgaand aan het tentamen voor de camera getoond en doorgebladerd worden en zichtbaar zijn tijdens de roomscan.
 9. Het College overweegt dat de Commissie voor de examens gevolgd kan worden in het standpunt dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het tentamen niet mogelijk is gebleken. Niet vastgesteld kan worden wat zich heeft afgespeeld op de momenten dat appellant buiten beeld verdween. Doordat de hulpmiddelen niet zichtbaar zijn doorgebladerd en appellant zijn oren en polsen niet voor de camera heeft getoond, kan niet worden vastgesteld of appellant niet-toegestane hulpmiddelen tot zijn beschikking had. Tenslotte overweegt het College dat voor tentamens die afgelegd worden op een studiecentrum geldt dat studenten normaliter de tentamenzaal enkel met toestemming en onder begeleiding mogen verlaten en dat zij hun hulpmiddelen moeten tonen.
 10. Het College acht de door de Commissie gehanteerde maatstaf met betrekking tot de onregelmatigheden en het daaraan in algemene zin verbonden standpunt over de ongeldigverklaring van tentamens voor in het addendum bij de Algemene delen van de Onderwijs- en examenregeling 2020-2021 beschreven gevallen, niet onjuist of onredelijk.
 11. Het College overweegt dat de door de Commissie gehanteerde vaste gedragslijn brengt dat het niet aan de Commissie is om aan te tonen dat appellant geen andere handelingen heeft verricht in de periode dat hij niet zichtbaar was, nu voor het College is komen vast te staan dat appellant langer dan een kort ogenblik niet zichtbaar was.
 12. Tenslotte stelt het College vast dat de regels en instructies omtrent in beeld blijven, het doorbladeren van de hulpmiddelen en het tonen van oren en polsen voldoende kenbaar zijn, waardoor wordt voldaan aan het kenbaarheidsvereiste. Studenten worden op diverse wijzen op de hoogte gesteld van de geldende regels.
 13. Het College stelt vast dat de Commissie in het belang van de student niet de regels over fraude heeft toegepast, maar de Commissie heeft gekozen voor een minder ingrijpende maatregel waarbij het tentamen ongeldig wordt verklaard maar appellant zijn tentamenkans behoudt. De Commissie heeft op deze wijze uitvoering gegeven aan de vereiste belangenafweging. Anders dan appellant, is het College van oordeel dat daaruit niet volgt dat geen sprake is geweest van het handelen in strijd met de

- voorschriften. Het College benadrukt daarbij echter dat uit het vorenstaande niet volgt dat zij van oordeel is dat appellant feitelijk profijt heeft gehad van het buiten beeld verdwijnen, dan wel van het niet doorbladeren van de hulpmiddelen en het niet tonen van zijn oren en polsen.
14. Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is.

III. BESLISSING

Gelet op artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek beslist het College als volgt.

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan door mr. Th.M. Schelfhout, voorzitter en dr. C. Gelderman, B.J.W.L. Geurts, mr. H.J.M. van Lierop en drs. I.V. Storm-Stevelmans, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.L.H. Koopman, plaatsvervangend secretaris, op 14 april 2021.

w.g. de secretaris,

w.g. de voorzitter,

S.E.M. van der Westen LLB

mr. Th.M. Schelfhout

voor eensluidend afschrift,

mr. A.L.H. Koopman

Tegen een besluit van het College van beroep voor de examens kan door een betrokkene binnen zes weken na verzending van dat besluit beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het hoger onderwijs (artikel 7.66 WHW), Postbus 16137, 2500 BC Den Haag